

Danmark inför klimatskatt för lantbrukare – LRF: ”Radikalt”

Danmarks historiska skatt på lantbruket är godkänd. Syftet är att minska lantbrukets klimatutsläpp. Den danska LRF-motsvarigheten Landbrug & Fødevarer applåderar avtalet. Men LRF är inte lika positivt.

”Vi behöver andra lösningar än danskarna”, säger Markus Hoffman, vatten- och hållbarhetsansvarig på LRF.

Søren Søndergaard, ordförande i Landbrug & Fødevarer. ”Jag är stolt över överenskommelsen”, säger han i ett pressmeddelande. FOTO: NIELS HOUGAARD

TEXT
David Gustavsson

De långdragna förhandlingarna om så kallade grön trepart har pågått under flera år i Danmark. Regeringen, lantbruket, livsmedelssektorn och miljöorganisationer har bland annat förhandlat fram en klimatskatt för lantbruket.

ATL, 21.11.2024

Det danska lantbruket står i dag för en tredjedel av växthusutsläppen, enligt statens beräkningar. Samtidigt har regeringen åtagit sig att minska klimatutsläppen med totalt 70 procent till 2030, jämfört med 1990 års utsläppsnivå.

[På måndagen den 18 november klubbades](#) lagpaketet grön trepart igenom av Folketinget i Köpenhamn.

Därmed införs en koldioxidskatt på lantbruket. Från och med 2030 ska boskapsuppfödare beskattas för växthusgaser från boskapens matsmältning. Även grisar och får omfattas av klimatbeskattningen som också ska baseras på utsläpp från gödselhantering.

”Jag är stolt”

Det rör sig om 300 danska kronor per ton utsläppd koldioxid från 2030. Och sedan 750 danska kronor per ton från 2035. Men skatten kombineras med ett grundavdrag på 60 procent, vilket gör de faktiska skattesatserna avsevärt lägre, rapporterar TT.

Avtalet beskrivs som en stor framgång för lantbruket av Søren Søndergaard, ordförande för Landbrug & Fødevarer:

”Jag är stolt över den överenskommelse vi nådde med parterna redan i juni och jag är naturligtvis nöjd med att den nu har bekräftats av en bred politisk majoritet som stöder avtalet i sin helhet och samtidigt erkänner att det är en omfattande och balanserad överenskommelse.”

Mer skog i Danmark

Enligt grön trepart ska även 10 procent av Danmarks jordbruksmark omvandlas till naturområden samt renodlad skog fram till 2045. Redan under de närmaste fem åren ska skogsarealen öka med 40 procent.

Lantbrukare kommer att kunna söka stöd för att plantera skog på i huvudsak mindre bördig jordbruksmark. Och detta stöd finansieras i sin tur av lantbruksskatten.

Fakta.

Det gäller saken: Grön trepart

- Den nya koldioxidskatten är en del av den danska regeringsöverenskommelsen grön trepart, som har lett fram till ett paket med nya klimatlagar.
- Paketet har förhandlats fram av regeringen, det danska lantbruket, livsmedelssektorn och miljöaktörer.
- Danmark ska även omvandla mindre bördig jordbruksmark till skog. Skogsarealen ska växa med 40 procent till 2030 för att öka inbindningen av kol.
- Bara 15 procent av Danmarks yta täcks i dag av skog. Motsvarande siffra för Sverige är närmare 70 procent.

Källa: Miljöministeriet

LRF: Skulle inte passa Sverige

Markus Hoffman är utbildad agronomie doktor. Han har under 20 år arbetat på LRF med ansvar för vatten- och hållbarhetsfrågor.

Han anser att grön trepart kan fungera i Danmark, som har hög självförsörjningsgrad. Men det skulle inte vara lyckat i Sverige, med en självförsörjningsgrad på drygt 50 procent.

”Det är ett radikalt avtal som de tecknat i Danmark. Ett sådan avtal kan passa i ett land som exporterar mat och föder många människor utanför landet. Som i Danmark, som har en självförsörjningsgrad på cirka 150 procent. Avtalet kan dock komma att minska den danska matproduktionen”, skriver han i ett mejl till ATL.

”Kan inte komma på fråga här”

I Sverige krävs andra strategier, konstaterar Markus Hoffman.

”Här vill vi i stället öka den svenska produktionen, i enlighet med livsmedelsstrategin, då vi inte är självförsörjande på en del produkter. Vi behöver helt enkelt andra lösningar än danskarna.”

Hur ser LRF på skogsplantering på jordbruksmark?

”Vi är förvånade över att så stor areal som 390 000 hektar aktivt ska tas ur produktion i Danmark. Det kan inte komma på fråga i Sverige. Men varje lantbrukare bestämmer över sin egen mark och en del planterar redan i dag på små åkrar i skogsbygd.”

Hur kan svenska lantbrukare minska sina klimatutsläpp utan skatteavgift?

”Upplägget i Danmark bygger på att de inte tror att lantbrukarna och livsmedelskedjan är kapabla att vidta klimatåtgärder utan tvång. Vi hoppas i stället att vi i ett första steg i lantbruket kan nå klimatmålen till 2030 – inom ramen för ’Science Based Targets’ (SBT). Målen är 25 till 30 procents minskning för mjölk, nötkött och spannmål. Vi är på god väg men behöver en väg även efter 2030.”

LRF:s Markus Hoffman vill inte se någon lantbruksskatt i Sverige. "Upplägget i Danmark bygger på att de inte tror att lantbrukarna och livsmedelskedjan är kapabla att vidta klimatåtgärder utan tvång", skriver han i ett mejl till ATL. FOTO: ANNA ELLSTRÖM

Fakta.

Danmarks mål

- Landet har åtagit sig att minska sina koldioxidutsläpp med 70 procent, jämfört med 1990 års nivåer.
- Lantbrukets kväveutsläpp ska sänkas med 13 780 ton per år för att motverka övergödning.
- Fram till 2100 ska en fjärdedel av Danmarks yta täckas av skog för ökad kolinbindning.

Källa: Miljøministeriet

Fakta.

Danskt lantbruk

Danmark hade 2023:

- 2,6 miljoner hektar åkermark. Nästan två tredjedelar av landets yta utgörs av uppodlad åkermark, jämfört med 7 procent i Sverige (3 miljoner hektar).
- 33 000 lantbruksföretag. (En kraftig minskning sedan 1950-talet. Bara 2 procent av danskarna jobbar i lantbruket.)
- 63 000 sysselsatta i primärproduktionen inom lantbruk och trädgård.

Danska lantbruket omsatte 2021 motsvarande 120 miljarder SEK, jämfört med 72 miljarder SEK i Sverige.

Källor: SLU och ui.se/landguiden

David Gustavsson

david.gustavsson@atl.nu

010-1842718